

Sygn. akt IV U 2568/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Żywicka

Protokolant: sekr.sądowy Jolanta Fiedorowicz

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2013r. w Elblągu

na rozprawie sprawy

z odwołania A. J.

od decyzji ***Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.***

O WYSOKOŚĆ EMERYTURY POLICYJNEJ

z dnia 03/11/2009 r. znak: (...)OL

O WYSOKOŚĆ EMERYTURY POLICYJNEJ

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 2568/12

UZASADNIENIE

A. J. zakwestionował decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 03.11.2009r, którą to decyzją organ rentowy dokonał ponownego ustalenia wysokości przysługującej skarżącemu emerytury, określając ją na kwotę 2.165,18 zł .

Skarżący wniósł o zmianę decyzji w części odnoszącej się do ponownego ustalenia wysokości świadczenia i przyznanie mu nieobniżonej emerytury policyjnej z uwzględnieniem okresów składkowych i nieskładkowych oraz przysługujących podwyższeń i dodatków. Nadto skarżący wniósł by w razie nierozstrzygnięcia do czasu rozpoznania sprawy zainicjowanej jego odwołaniem, zawisłej przed Trybunałem Konstytucyjnym sprawy - sygn. K 6/09, Sąd przedstawił Trybunałowi Konstytucyjnemu, w trybie art. 193 Konstytucji RP, pytanie prawne, co do zgodności ustawy z dnia 23.01.2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) oraz ich rodzin (Dz. U. z 2009 r. Nr 24, póź. 145) z Konstytucją i ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W kolejnych punktach skarżący wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych, o przeprowadzenie dowodu z jego akt emerytalno - rentowych i osobowych znajdujących się w IPN w W. oraz o rozpoznanie sprawy także w jego nieobecności.

W uzasadnieniu odwołania skarżący podniósł, że pozwany obniżając wskaźnik jego emerytury za okres od 01.06.1967r. do 28.02.1990r. z 2,6% do 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby, odstąpił od zasad ustalania wysokości emerytury określonych w art. 15–16 obowiązujących przed nowelizacją z dnia 23.01.2009r. policyjnej ustawy emerytalnej.

Zdaniem skarżącego, zaskarżona przez niego decyzja, jak i ustawa, na podstawie której została wydana, nie odpowiadają konstytucyjnym wzorcom Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa prawa, jak również zasadom ochrony praw człowieka i obywatela, przyjętych w ratyfikowanych przez Polskę umowach międzynarodowych, w tym wynikających z Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 04.11.1950r. Nadto podniósł, że ustawa z dnia 23 stycznia 2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym Policji ... oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145 ze zm.) , na podstawie której doszło do obniżenia wysokości jego emerytury jest sprzeczna z art.2 , art. 10 , art. 31 ust.3 oraz art.32 Konstytucji .

Skarżący podkreślił również, że przedmiotowa ustawa jest rażąco sprzeczna z rezolucją Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr (...) z dnia 27.06.1996r. wzywającą do zapewnienia zgodności ustaw i środków z wymogami państwa opartego na rządach prawa, z zaleceniem zakończenia rozliczeń z okresem komunistycznym w okresie 10 lat, który to termin minął 10 lat temu.

Pozwany Zakład Emerytalno-Rentowy inisterstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie.

Pozwany powołując się na przepisy ustawy z dnia 23.01.2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U.Nr 24, poz. 145) wskazał, że zaskarżona decyzja z dnia 02.11.2009r. została wydana na podstawie art. 15 b w zw. z art. 32 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji(...) oraz ich rodzin. W dniu 16.03.2009r. wszedł w życie art. 15b policyjnej ustawy emerytalnej, zgodnie z którym - w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 - 1990 oraz treści tych dokumentów, i która pozostawała w służbie przed dniem 02.01.1999r., emerytura wynosi: 0,7 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990; 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust 1 pkt 1, 1a oraz pkt 2-4. Przy ustalaniu wysokości świadczenia przepisy art. 14 i 15 policyjnej ustawy emerytalnej stosuje się odpowiednio. Wysokość emerytury skarżącego została więc ustalona z urzędu, wg. powyższych zasad, na podstawie informacji uzyskanej z Instytutu Pamięci Narodowej o przebiegu służby skarżącego w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006r., sporządzonej w oparciu o akta osobowe skarżącego.

Sąd ustalił, co następuje:

Poza sporem w sprawie było, że z dniem 01 czerwca 1967r. skarżący A. J. został zatrudniony w Komendzie Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w G. w Wydziale (...) SB jako wywiadowca Sekcji I. Na tym stanowisku pracował do 31 stycznia 1974r. , zmieniając sekcje na 7,6,3 a od 01 kwietnia 1973r. ponownie wrócił do sekcji I . Od 01 lutego 1974r. do 31 maja 1975r. ubezpieczony pracował jako starszy inspektor Sekcji 10 na wolnym etacie kierownika Sekcji 2 , od 01 czerwca 1975r. do 30 czerwca 1979r. był zatrudniony jako starszy inspektor , od 01 lipca 1979r. do 15 maja 1981r. jako zastępca naczelnika a od 16 maja 1981r. do 28 lutego 1990 r. jako naczelnik w (...) / WUSW W wydziale (...) SB. Nadto w okresie od 04 listopada 1963r. do 24 lipca 1964r. był słuchaczem Szkoły Oficerskiej (...) obserwacji zewnętrznej / Służby Bezpieczeństwa MSW, zas w okresie od 14 stycznia 1985r. do 17 marca 1985r. delegowany służbowo na dwumiesięczne przeszkolenie w Wyższej Szkole (...) w L..

/informacja o przebiegu służby A. J. k.4 akt rentowych, informacja o przebiegu służby A J. nadesłana przez IPN – k. 11 a.s./

Decyzją z dnia 17 kwietnia 1990r. skarżącemu przyznano prawo do emerytury milicyjnej. Emerytura za 35 lat wysługi emerytalnej wyniosła 100 % podstawy wymiaru.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23.01.2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, w dniu 13.07.2009r. do organu rentowego wpłynęła nadesłana przez Instytut Pamięci Narodowej informacja Nr 119927/2009 o przebiegu służby skarżącego, z której wynikało, że w okresie od 01.06.1967r.do 25.02.1990r.A. J. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. Nr 63, poz. 425 z późn. zm.).

W oparciu o powyższy dokument, jak również w oparciu o art. 15 b w zw. z art. 32 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, decyzją z dnia 03.11.2009r. Dyrektor Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA z urzędu ponownie ustalił wysokość świadczenia emerytalnego A. J., wskazując, że od dnia 01.01.2010r. będzie ona wynosić 2165,18 zł . Wskaźnik podstawy wymiaru emerytury skarżącego za okres od dnia 01.06.1967r.do 25.02.1990r obniżono z 2,6 % podstawy wymiaru do 0,7 % podstawy wymiaru za każdy rok służby we wskazanym okresie .Emerytura z tytułu wysługi wraz z podwyższeniem , o którym mowa w art. 15 ust.2,3,3a wyniosła podstawy wymiaru, tj. kwoty 4636, 36 zł .

Kolejną decyzją z dnia 17.12.2009r. Dyrektor Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA obliczył wysokość świadczenia z uwzględnieniem zmniejszeń, nadpłat, potrąceń, w konsekwencji przyjmując kwotę netto świadczenia w wysokości 1.794,31 zł.

/dowód : decyzja k. 16 a.r, załącznik do decyzji k. 15 a.r, decyzja k. 17 ar. / Powyższą decyzję z dnia 03 listopada 2009r. zakwestionował ubezpieczony , który domagał się zmiany decyzji i przyznania mu świadczenia we wcześniej ustalonej wysokości.

Sąd zważył, co następuje:

Z dniem 16.03.2009r. weszła w życie ustawa z dnia 23.01.2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145), która do ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 8, poz. 67 ze zm.) wprowadziła przepis art. 15 b, określający zasady obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed dniem 02.01.1999r. i pełniły służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944- 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 63, poz. 425 ze zm.).

Ww. art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006r., wskazuje, że organami bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu ustawy, są:

1. Resort (...) Komitetu (...),
2. Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego,
3. Komitet do (...),

4. Jednostki organizacyjne podległe organom, o których mowa w pkt 1-3, a w szczególności jednostki Milicji Obywatelskiej w okresie do dnia 14 grudnia 1954r.,
5. Instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych,
6. Akademia Spraw Wewnętrznych,
7. Zwiad Wojsk Ochrony P.,
8. Zarząd Główny (...) Wewnętrznej jednostek wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe mu komórki,
9. Informacja Wojskowa,
10. Wojskowa Służba Wewnętrzna,
11. Zarząd (...) S. Generalnego Wojska Polskiego,
12. Inne służby Sił Zbrojnych prowadzące działania operacyjno - rozpoznawcze lub dochodzeniowo - śledcze, w tym w rodzajach broni oraz w okręgach wojskowych.

W myśl § 14 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18.10.2004r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 239, poz. 2404) środkiem dowodowym potwierdzającym datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, wystawione przez właściwe organy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu lub Państwowej Straży Pożarnej.

Z kolei art. 13 a ust. 1 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) stanowi, że na wniosek organu emerytalnego właściwego według niniejszej ustawy, Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu sporządza na podstawie posiadanych akt osobowych i w terminie 4 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, przekazuje organowi emerytalnemu informację o przebiegu służby wskazanych funkcjonariuszy w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Zgodnie z art. 13a ust. 5, informacja powyższa jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy służb, o których mowa w art. 12.

Zgodnie z brzmieniem art. 15b ust. 1 powołanej wyżej ustawy, w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów i która pozostawała w służbie przed dniem 02.01.1999r., emerytura wynosi:

- 1) 0,7 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990;
- 2) 2,6 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz pkt 2-4.

Przepisy art. 14 i 15 stosuje się odpowiednio /art. 15b ust. 2/. Stosownie do treści art. 15 ust. 3, do okresów, o których mowa w art. 13 ust. 1, na żądanie wnioskodawcy, mogą być doliczone w pełnym wymiarze okresy służby w latach

1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, jeżeli funkcjonariusz udowodni, że przed rokiem 1990, bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

Przepis art. 14 dotyczy doliczania do wysługi emerytalnej konkretnych okresów przypadających po zwolnieniu ze służby. Natomiast art. 15 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji stanowi, że:

1. Emerytura dla funkcjonariusza który pozostawał w służbie przed dniem 02.01.1999r., wynosi 40 % podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta o:

- 1) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy dalszy rok tej służby;
- 2) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych poprzedzających służbę, nie więcej jednak niż za trzy lata tych okresów;
- 3) 1,3 % podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych ponad trzyletni okres składkowy, o którym mowa w pkt 2;
- 4) 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę.

2. Emeryturę podwyższa się o:

- 1) 2% podstawy wymiaru za każdy rok służby pełnionej bezpośrednio w charakterze nurków i pletwonurków oraz w zwalczaniu fizycznym terroryzmu;
- 2) 1% podstawy wymiaru za każdy rok służby pełnionej bezpośrednio:
 - a) w składzie personelu latającego na samolotach i śmigłowcach,
 - b) w składzie załóg nawodnych jednostek pływających,
 - c) w charakterze skoczków spadochronowych i saperów,
 - d) w służbie wywiadowczej za granicą;
- 3) 0,5% podstawy za każdy rok służby pełnionej w warunkach szczególnie zagrażających życiu i zdrowiu.

3. Emeryturę podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby na froncie w czasie wojny oraz w strefie działań wojennych.

3a. Jeżeli w wysłudze emerytalnej są uwzględniane okresy służby wojskowej, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2, emeryturę podwyższa się na zasadach przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych.

4. Emeryturę podwyższa się o 15% podstawy wymiaru emerytowi, którego inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą.

5. Przy ustalaniu prawa do emerytury i obliczaniu jej wysokości okresy, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

5a. Przepisy art. 14 ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

Kwestia zgodności przepisów art.15 b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, a także art.15 b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji,... była badana przez Trybunał Konstytucyjny pod kątem ich zgodności z ustawą zasadniczą. Trybunał Konstytucyjny w pkt. 4 wyroku z dnia 24.02.2010r. (sygn. K 6/09), uznał, iż art. 15 b ust. 1 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji,

Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr. 8, poz. 67 ze zm.) jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 24.02.2010r. Trybunał Konstytucyjny podkreślił, iż z konstytucyjnej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez niego prawa nie wynika w żaden sposób, że każdy, bez względu na cechujące go właściwości, może zakładać, że unormowanie jego praw socjalnych nie ulegnie nigdy w przyszłości zmianie na jego niekorzyść. Zdaniem TK, ustawodawca był upoważniony, mimo upływu 19 lat od zmiany ustrojowej, do wprowadzenia regulacji obniżających w racjonalnie miarkowany sposób świadczenia emerytalnego za okres służby w organach bezpieczeństwa publicznego, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Trybunał Konstytucyjny podkreślił także, iż zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczenia praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Zaznaczył jednak, iż ochrona praw nabytych nie oznacza przy tym nienaruszalności tych praw i nie wyklucza stanowienia regulacji mniej korzystnych, jeżeli przemawiają za tym inne zasady, normy lub wartości konstytucyjne. Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego zasada ochrony praw nabytych nie ma zastosowania do praw nabytych niesłusznie lub niegodziwie, a także praw nie mających oparcia w założeniach obowiązującego w dacie orzekania porządku konstytucyjnego (zob. np. orzeczenie z 11.02.1992r., sygn. K 14/91, OTK w 1992r. cz. I; wyrok z 23.11.1998r., sygn. SK 7/98, (...) nr (...), poz. 114; wyrok z 22.06.1999r., sygn. K 5/99, OTK ZU nr 5/1999, poz. 100). Trybunał dodatkowo podkreślił, że chroniąc prawa nabyte nie można przyjąć, iż każda zmiana istniejącej regulacji, która byłaby zmianą na niekorzyść pewnej grupy obywateli, jest ustawodawczo zakazana, w związku z czym nie ma też wystarczających podstaw, aby twierdzić, iż ustawodawca nie może ocenić negatywnie dokonanych wcześniej rozwiązań legislacyjnych. Ustawodawca ustanawiając kwestionowane przepisy, dał wyraz negatywnej ocenie działalności organów bezpieczeństwa państwa komunistycznego, o czym świadczy zarówno przebieg prac legislacyjnych, jak też treść samej preambuły ustawy z dnia 23.01.2009r. W preambule tej ustawodawca stanowi wyraźnie, iż kierował się „zasadą sprawiedliwości społecznej wykluczającą tolerowanie i nagradzanie bezprawia”. Zdaniem Trybunału w demokratycznym państwie prawnym jednym z kluczowych instrumentów ochrony jego podstawowych zasad jest odpowiedzialność, która obejmuje czyny wynikające z urzeczywistnienia celów źle wybranych i niezrealizowania celów wybranych dobrze. W tym sensie gwarancje bezkarności oraz przywilejów ekonomicznych pochodzących z budżetu państwa za służbę w instytucjach i organach stosujących w dyktaturze represje, nie mogą być traktowane jako element praw słusznie nabytych. Ustawodawca negatywnie ocenił sam fakt podjęcia służby w organach bezpieczeństwa Polski Ludowej, ze względu na jednoznacznie ujemną ocenę tych organów. Jednocześnie jednak w razie udzielenia przez funkcjonariusza w czasie służby w takiej policji pomocy osobie represjonowanej za działanie w opozycji demokratycznej i niepodległościowej, ustawodawca przewidział utrzymanie uprzywilejowanych świadczeń emerytalnych na dotychczasowych zasadach (art. 15b ust. 3 i 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, dodany przez art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 23.01.2009r.). W opinii Trybunału prawa emerytalne nabyte przez adresatów kwestionowanych przepisów zostały nabyte niegodziwie. Nie można bowiem uznać celów i metod działania organów bezpieczeństwa Polski Ludowej za godziwe.

W związku z powyższym służba w instytucjach i organach państwa, które systemowo naruszały przyrodzone prawa człowieka i rządu prawa, nie może w demokratycznym państwie prawnym uzasadniać roszczeń do utrzymania uzyskanych wcześniej przywilejów. Zdaniem Trybunału ustawodawca, ograniczając w zakwestionowanych przepisach niesłusznie nabyte przywileje emerytalne funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej, sięgnął do środka adekwatnego dla uzyskania usprawiedliwionego celu, uczynił to zarazem w sposób możliwie najmniej uciążliwy dla adresatów zakwestionowanych norm.

Zdaniem Trybunału ustawodawca nie przekroczył również kompetencji władzy ustawodawczej przewidzianych w Konstytucji. Kwestionowane przepisy nie przewidują wymierzania zbiorowej kary funkcjonariuszom organów

bezpieczeństwa Polski Ludowej, a jedynie obniżenie im uprzywilejowanych świadczeń emerytalnych do poziomu średniej emerytury powszechnej.

Ustawodawca nie naruszył też art. 32 Konstytucji (zasada równości). Trybunał stwierdził bowiem, iż z zasady tej wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej kategorii, a zatem wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną, powinny być traktowane równo, tj. według jednakowej miary. Jeżeli zatem prawodawca różnicuje podmioty prawa, które charakteryzują się wspólną cechą istotną, to wprowadza odstępstwo od zasady równości. Zdaniem Trybunału jednak takie odstępstwo nie musi oznaczać naruszenia art. 32 Konstytucji. W opinii Trybunału jest ono dopuszczalne, jeżeli kryterium różnicowania pozostaje w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji, waga interesu, któremu różnicowanie ma służyć, pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania. Dodatkowo kryterium różnicowania pozostaje w związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych. Wspólną cechą wszystkich funkcjonariuszy bezpieczeństwa Polski Ludowej jest ich służba w określonych w ustawie organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. Ta cecha różni istotnie funkcjonariuszy od pozostałych funkcjonariuszy służb mundurowych przed 1990r. Ustawodawca przyjąwszy wspólną cechę istotną, w sposób jednakowy potraktował funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej.

Trybunał odniósł się również do zarzutu rażącej sprzeczności kwestionowanych przepisów ustawy z rezolucją Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr (...) z dnia 27.06.1996r. oraz ze związanymi z tym dokumentem wytycznymi mającymi zapewnić zgodność ustaw lustracyjnych i podobnych środków administracyjnych z wymogami państwa opartego na rządach prawa. Trafnie Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż brak w w/w dokumencie zalecenia by rozliczenia z okresem komunistycznym mogły odbywać się wyłącznie w ciągu 10 lat po obaleniu dyktatury. Rozliczenia te podejmowane są na różnych obszarach, w różnych latach w ciągu ostatnich dwóch dekad. Co więcej, jak stanowi pkt 14 rezolucji (...), „w wyjątkowych przypadkach, gdy rządzące elity dawnego reżimu przyznały sobie wyższe emerytury niż pozostałej części społeczeństwa, emerytury te powinny być ograniczone do zwykłego poziomu”.

W ocenie Sądu Okręgowego, przepis art. 15b o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji /.../ jest przepisem szczególnym w porównaniu do art. 15 w/w ustawy, zmieniającym zasady liczenia emerytury policyjnej dla określonej grupy osób. Treść art.15b ust. 1 odnosi się do okresów służby w określonym charakterze, która w innej sytuacji (gdyby nie była to służba w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990) stanowiłaby 40% podstawy wymiaru za 15 lat służby (przeciętnie 2,6% za każdy rok i po 2,6 % podstawy wymiaru za każdy dalszy rok tej służby). Należy zwrócić uwagę, że ust. 2 tego przepisu mówi o odpowiednim stosowaniu przepisów art. 14 i 15. Oznacza to, że nie zmieniono zasad liczenia emerytur policyjnych w innych przypadkach, tj. np.: doliczania do wysługi emerytalnej okresów przypadających po zwolnieniu ze służby, uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych poprzedzających służbę itd.

Należy wskazać, iż Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 03.03.2011r. (sygn. akt II UZP 2/11) stwierdził, że „za każdy rok pełnienia służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U.Nr 63, poz. 425 ze zm.), emerytura wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru (art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U.Nr 8, poz. 67 ze zm.), co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia.”

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że regulacje zawarte w art. 14 i 15 ustawy zaopatrzeniowej, stosuje się tylko w zakresie nieuregulowanym wyraźnie i odmiennie w treści normatywnej art. 15b, a w szczególności w jego ust. 1 pkt 1, który nie pozostawia żadnych wątpliwości, co do sposobu wyliczenia wysokości emerytury zaopatrzeniowej funkcjonariuszy zawsze po 0,7 % podstawy wymiaru tego świadczenia za każdy rok służby w latach 1944-1990

pełnionej w organach bezpieczeństwa PRL, z jedynym wyjątkiem unormowanym art. 15b ust. 3 i 4 tej ustawy. W zakresie ustawowego sposobu wyliczenia emerytury przepisy art. 15b ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1a ustawy zaopatrzeniowej mają bowiem naturę szczególną i szczegółową, a przeto niejako "odrębnie" i ze względu na cele zmienionego porządku legislacyjnego samoistnie regulują zasady wyliczania wysokości emerytur osób pełniących w latach 1944-1990 służbę w organach bezpieczeństwa PRL z zastosowaniem wskaźnika 0,7% podstawy wymiaru tego świadczenia, co oznacza, iż nie stosuje się do nich art. 15 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej (emerytura funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 02.01.1999r. wynosi 40 % podstawy jej wymiaru za każdy rok służby).

Po istotnej zmianie normatywnej obowiązującego stanu prawnego wynikającej z dodania szczególnego, szczegółowego i odrębnego art. 15b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, zawarte w ust. 2 tego przepisu odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 14 i 15 tej ustawy oznacza, że przepisy te stosuje się odpowiednio wyłącznie w zakresie, który nie został wyraźnie i odmiennie uregulowany w art. 15b ust. 1. W przeciwnym razie doszłoby do pozbawienia waloru i znaczenia normatywnego art. 15b ustawy zaopatrzeniowej, do czego nie ma żadnych prawnych, prawniczych ani racjonalnych argumentów. Zawarte w art. 15b ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 14 i 15 tej ustawy, nie uprawnia do takiego stosowania tych przepisów (w szczególności art. 15 ust. 1), które pozbawiałoby lub istotnie ograniczałoby walor i znaczenie normatywne art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej, który jednoznacznie nakazuje wyliczyć emeryturę osób pełniących w latach 1944-1990 służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy lustracyjno - dezubekizacyjnej, według obniżonego ustawowego wskaźnika 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok takiej służby. Skoro kategoryczna zasada z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej wymagająca wyliczenia emerytury po 0,7% podstawy jej wymiaru z tytułu służby w latach 1944-1990 pełnionej w organach bezpieczeństwa państwa, doznaje jednego wyjątku wyłącznie w okolicznościach określonych w art. 15b ust. 3 i 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, przeto nie doznaje dalszych ograniczeń na podstawie odesłania do stosowania art. 15 tej ustawy. Nie ma zatem żadnych podstaw ani uzasadnienia korygowanie zasady wyliczania emerytury mundurowej od innego wskaźnika procentowego niż 0,7 % podstawy wymiaru tego świadczenia za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa, w drodze odpowiedniego stosowania art. 15 ust. 1 in principia tej ustawy, który przewiduje co najmniej 40% podstawę wymiaru tego świadczenia z tytułu pozostawania w służbie przed dniem 02.01.1999r. Przyjęcie minimalnej 40% podstawy wymiaru emerytury za 15 lat służby przy ustalaniu wysokości emerytur z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych, prowadziłoby do niedopuszczalnego, bo bezpodstawnego podważenia waloru normatywnego i celu wprowadzenia istotnej zmiany normatywnej wynikającej z dodania szczególnej regulacji art. 15b ustawy zaopatrzeniowej. W porządku chronologicznym, a zatem co do zasady okresy służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy lustracyjno - dezubekizacyjnej, przypadają bowiem w okresie 15 "pierwszych" (początkowych) lat służby stanowiącej tytuł nabycia uprawnień z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy, przeto wykładnia zmierzająca do zachowania co najmniej 40% podstawy wymiaru emerytury takich osób w drodze odpowiedniego stosowania do nich art. 15 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej, wykluczałaby, a co najmniej w istotny sposób ograniczałaby ustanowioną w art. 15b ust. 1 pkt 1 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1b tej ustawy, zasadę wyliczania wysokości emerytury z zastosowaniem współczynnika 0,7% podstawy wymiaru tego świadczenia za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. Żądanie stosowania tego normatywnie obniżonego przelicznika procentowego dopiero za każdy kolejny (powyżej 15 lat) rok służby lub okres równorzędny z taką służbą (art. 13 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej) w istocie rzeczy wykluczałoby zastosowanie tego ustawowego przelicznika: całkowicie w przypadku osób pobierających emeryturę zaopatrzeniową wyłącznie z tytułu pełnienia służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa PRL, o których mowa w art. 2 ustawy lustracyjno - dezubekizacyjnej; albo prowadziłoby do ograniczonego ("kadłubowego") stosowania tego ustawowego przelicznika w przypadkach, gdyby okresy pełnienia takiej służby podlegały uwzględnieniu do wymaganej "zaopatrzeniowej" usługi emerytalnej oraz wysokości emerytury o co najmniej 40% podstawie jej wymiaru, a dopiero każdy dalszy (powyżej 15 lat, bez względu na to, że w porządku chronologicznym z reguły jako "pierwsze" występują okresy służby w organach bezpieczeństwa państwa) okres pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy lustracyjno - dezubekizacyjnej, miałby być przeliczany według przelicznika 0,7 % podstawy wymiaru emerytury z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy. W ocenie Sądu Najwyższego tego typu potencjalna możliwość musiałaby jednoznacznie i wyraźnie wynikać z treści art. 15b ustawy zaopatrzeniowej, który

nie zawiera formuły, zasady ani takich możliwości interpretacyjnych, które uzasadniałyby stanowisko, że emerytura osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, a których mowa w art. 2 ustawy lustracyjno - dezubekizacyjnej, wynosi zawsze co najmniej 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i dopiero następnie wzrasta według wskaźników określonych tym przepisem. Tego typu mechanizm ustalania podstawy wymiaru emerytury z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy został wprowadzony w art. 15a, który powieliła treść art. 15 ust. 1 in principia ustawy zaopatrzeniowej (o przysługiwaniu 40% podstawy wymiaru emerytury za 15 lat służby), a ponadto reguluje prawo do dalszych wzrostów na zasadach określonych w art. 15 ust. 1 pkt 1 i ust. 2-5. Podobne zasady nie zostały wyrażone ani objęte treścią szczególnej i odrębnej regulacji art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, który przeto nie zawiera gwarancji minimalnej co najmniej 40% podstawy wymiaru emerytury z tytułu lub w związku z okresami pełnienia służby w organach bezpieczeństwa PRL, o których mowa w art. 2 ustawy lustracyjno - dezubekizacyjnej. Przeciwnie, w art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej prawodawca kategorycznie ustanowił jednoznacznie czytelną zasadę, że za okresy pełnienia takiej służby emerytura wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru, z jedynym wyjątkiem uregulowanym w art. 15b ust. 3 i 4. Do wyliczenia wysokości takiej emerytury uwzględnia się ponadto po 2,6 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz pkt 2-4, z wyłączeniem jednak okresów równorzędnych służby w organach bezpieczeństwa państwa (art. 13 ust. 1 pkt 1b), które uwzględniane są na zasadzie wynikającej z art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, tj. po 0,7 % podstawy wymiaru tego świadczenia. Odpowiednie stosowanie art. 14 i 15 ustawy zaopatrzeniowej do osób pełniących służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy lustracyjno - dezubekizacyjnej, oznacza zatem tylko uzyskanie przewidzianych w art. 14 i 15 wzrostów lub zwiększeń (przywilejów) emerytalnych z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy z tytułu i za okresy innej służby – niż służba w ustawowo wskazanych organach bezpieczeństwa państwa, w tym przywilejów wynikających z korzystnego (uprzywilejowanego) traktowania między innymi okresów poprzedzających lub przypadających po zwolnieniu ze służby przy ustalaniu wysokości tzw. emerytur mundurowych. Wyrażona w art. 15 ust. 1 in principia ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy zasada przysługiwania co najmniej 40% podstawy wymiaru emerytury za 15 lat służby dotyczy wprawdzie okresów pozostawania w służbie przed dniem 02.01.1999r., ale nie ma zastosowania do okresów równorzędnych z taką służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1b tej ustawy. Tylko okresy równorzędne, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz pkt 2-4, uwzględnia się do wyliczenia wysokości emerytury z przelicznikiem 2,6 % podstawy jej wymiaru (art. 15b ust. 1 pkt 2 ustawy zaopatrzeniowej), natomiast okresy równorzędne, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1b tej ustawy, tj. okresy pełnienia służby w latach 1944-1990 w strukturach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy lustracyjno - dezubekizacyjnej, podlegają przeliczeniu wskaźnikiem 0,7 % za każdy rok takiej służby na podstawie art. 15b ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Po dodaniu art. 15b ustawy zaopatrzeniowej przepis art. 15 nie reguluje zasad ustalania wysokości emerytury z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy za okresy równorzędne ze służbą, co sprawia, że w odniesieniu do okresu równorzędnego z taką służbą, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1b, stosuje się procentowy przelicznik 0,7% podstawy wymiaru tego świadczenia (art. 15b ust. 1 pkt 1 tej ustawy). Wskutek wyraźnego i niedoznającego dalszych ograniczeń, z jedynym wyjątkiem uregulowanym w art. 15b ust. 3 i 4, ustawowego wskaźnika procentowego 0,7% podstawy wymiaru emerytury z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa, wszystkie wyżej ujawnione okoliczności wykluczają dopuszczalność interpretacyjnego pominięcia lub interpretacyjnego ograniczenia treści i znaczenia normatywnego art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej w drodze wykładni zawartego w art. 15 ust. 2 tej ustawy odesłania do stosowania jej art. 15, a w szczególności do jego ust. 1.

Podkreślić należy, że wnioskodawca nie kwestionował faktu pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa, a ustawodawca nie przewidział różnicowania wysokości emerytury policyjnej w zależności od stanowiska i, jakie dany funkcjonariusz organów bezpieczeństwa zajmował w czasie służby i wydziału w jakim służył.

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę, na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie.